

••✂ HISTORICKÁ DETEKTIVKA ✂••

*PETER
TREMAYNE*

*ZVON
MALOMOCNÉHO*

PŘÍPAD SESTRY FIDELMY

VYŠEHRA D

Patovi a Andrewovi Broadbentovým:
vzpomínky na Ionu a na obzvláště slavnostní pohostinství
v roce 2003 neblednou

Copyright © 2004 Peter Tremayne
Cover illustration by Lee Gibbons
Translation © Věra Šťovíčková-Heroldová, 2008

ISBN 978-80-7021-959-1

...habebit vestimenta dissuta caput nudumos vesta contectum contaminatum ac sordidum se clamabit, omnu tempore quo leprosus est et immundus solus extra castra.

A malomocný, který je postižen, bude mít šaty roztržené, vlasy na hlavě neupravené, vousy zahalené a bude volat: „Nečistý, nečistý!“ Po všechny dny, co bude postižen, zůstane nečistý. Bude bydlet v odloučení, jeho obydlí bude mimo tábor.

Leviticus 13,45–46

SESTRA FIDELMA z Cashelu, dálaigh neboli advokátka soudního dvora v Irsku sedmého století

Bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham v zemi Jižního lidu, její druh

V Cashelu

Colgú, král Mumanu, Fidelmin bratr

Finguine, volený následník čili předpokládaný dědic, příbuzný Colgúa a Fidelmy

Ségdae, biskup v Imleachu

Brehon Dathal, hlavní soudce Mumanu

Cerball, Colgúův bard

Capa, velitel královy tělesné stráže, manžel Gobnat

Gobnat, sestra zavražděné chůvy Sárarit

Caol, cashelský válečník

Gormán, cashelský válečník

Conchoille, drvoštěp

Della, bývalá prostitutka čili *bé-táide*

Biskup Petrán z Cashelu

Bratr Conchobar, apatykář

Cuirgí

Cuán tři náčelníci Uí Fidgente, držení jako rukojmí

Cronn

Osada u Arovy studny

Aona, hostinský

Adag, jeho vnuk

Cathalán, bývalý válečník

V opatství Imleach

Bratr Madagan, správce

Bratr Buite z Magh Ghlas, vůdce poutníků

V Cnoc Loinge

Fiachrae, náčelník

Forindain, trpaslík a vůdce *crossan* neboli kočovných herců

V Rath na Drínne

Ferloga, hostinský

U Studny v dubovém háji

Conrí, válečný lord Uí Fidgeinte

V Sliabh Mis

Corb, potulný bylinkář

Corbnait, jeho žena

Uaman, pán průsmyků v Sliabh Mis

Basil Nestorios, perský léčitel

Ganicca, stařec

Nessán, pastýř z Gabhlánu

Muirgen, jeho žena

Mlha se valila dolů z nejvyšších vrcholů hor, padala jako vodopád, neslyšně postupovala jako kouřově bílý příliv k nižším svahům a letem vpřed mlčky halila vše do jakéhosi rubáše. Bylo to zvláštní – zdálo se, že žádný vítr, který by čeril nehlukné ovzduší, nevane, a že mlhu žene snad čísi lehoučký studený dech, který tuto lavinu spustil.

Lačný opar dohonil a zmocnil se i pastýře Nessána, rychle sestupujícího po skalnatém svahu cestou podél zpěněné řeky, která pramenila mezi nyní neviditelnými horskými štíty vysoko nad ním. Jak mrazivé prsty mlhy přejížděly po jeho těle, na okamžik se zastavil, aby se přizpůsobil náhlé změně viditelnosti. Ačkoli nebyl v těchto horách žádným cizincem, byl vděčný za to, že ho vede řeka po jeho pravici, protože věděl, že teče do nížiny a na sever do moře, a tak nemůže zabloudit. Dopustil se velké pošetilosti: vydal se do těchto hor v době, kdy proměnlivému počasí nebylo co věřit. Za takové bláznovství zaplatilo už mnoho lidí životem.

Zachoval se ale opravdu bláhově, když se vydal do hor? Znovu se zachvěl, byť tentokrát nikoli chladem. Odvážil se vystoupat vzhůru, navzdory tomu, že to nová víra odsuzovala, aby pokorně poprosil staré bohy. O svém úmyslu nikomu neřekl, dokonce ani své ženě Muirgen, i když udělal tento nebezpečný krok, totiž nedbal kněží Kristových, právě kvůli ní.

Začal s výstupem za úsvitu, šplhal se podél zpěněné řeky a ve strakatém údolí minul jezero, hluboké, černé a nehybné. Stoupal k vysokým hřebenům, až přišel na místo, kde řeka pramenila a odkud se valila jako velkolepě dlouhý vodopád, prohnala se jezerem a řítila se po horském svahu dolů. To byl Vrchol tří

kotlin, *Barr Trí gCom*, kde se, jak předkové věřili, setkával tento a onen svět a kde bohové rozhodovali o osudu pěti království.

Pastýř Nessán tyto příběhy dobře znal, neboť staří vypravěči je předávali zdejšímu lidu, shromažďujícím se kolem planoucích ohňů u jejich ohnišť. Právě tam synové Milidhovi bojovali se starými bohy a bohyněmi Děti bohyně Danu a zlomili jejich moc, zahnali je do kopců a proměnili je z mocných božstev v malé škodolibé duchy. Ale než se tak stalo, na těchže svazích, tři bohyně Danu – Banba, Fódhla a Éire – přišly k synům Milidhovým, uznaly jejich vítězství a každá z nich přednesla prosbu, aby země nesla její jméno. Tak se i stalo. Zatímco básníci často zdravili zemi Banby a Fódhly, obyčejní lidé usoudili, že žijí v zemi Éire.

Svahy těchto hor byly podle slov starých vypravěčů prosáknuté krví, neboť synové Milidhovi nezískali vítězství snadno. A skutečně, právě na těchto svazích padla Scota, dcera faraona Nectanebula, manželka Milidhova, a její druid Uar; Fas, žena velkého hrdiny Uígeho, který se stal vládcem Connachtu, zde rovněž zahynula se svým druidem Eithiarem, padlo zde tři sta největších válečníků, kteří následovali syny Milidhovy. Naproti tomu však, tak se alespoň vypráví, zde zahynulo, dříve než bylo vítězství v bitvě přiznáno synům Milidhovým, deset tisíc stoupců Děti bohyně Danu.

Tyto mlhou zahalené svahy skutečně zúrodnila krev starých bojovníků. Avšak ani tato historie nebyla důvodem, proč lidé považovali tyto hory za zapovězené, a často se jim vyhýbali i ti, kdo žili v jejich stínu.

Vypráví se, že za časů Cormaca, syna Arta Samotáře, který byl uvítán jako 126. Nejvyšší král vládnoucí z Tary, se pokusilo pět království Éireann přepadnout vojsko Dáire Donna, který sám sebe nazýval králem světa. Tato obrovská síla se vylodila přímo na březích poloostrova, na nichž se tyto hory tyčí. Cormac, Artův syn, poslal proti Dáire Donnovi svého velkého generála, Fionna Mac Cumhaila a jeho elitní válečníky, Fiannu. Na místě zvaném Fionntragha – krásná pláž na mořském pobřeží – se Fionn s vetřelci utkal a do jednoho je pobil.

Ve vojsku byla dcera Dáire Donna, dívka jménem Mis, která na bitevním poli našla tělo svého otce. Začala pít krev z jeho ran, z čehož zešílela a uprchla do hor, které podle ní dostaly jméno Sliabh Mis. Tady se ve svém krvavém opojení usadila, zabijela

každé zvíře i každého člověka, který jí přišel do cesty, a pila jejich krev.

Nessán potřeboval velkou odvalu, aby se odvážil vkročit do těchto krví potřísněných hor, ale byl zoufalý, a zoufalství dodá odvahu i tomu nejbáznějšimu.

Odhodlaně vystoupil k černému vodopádu a tak, jak slyšel, že činili jeho předkové ve staletích před příchodem nové víry, stannul na jeho březích, chytil do oka králíka, aby jej obětoval a vzýval temnou paní vodopádu, Dub Essu, aby splnila jeho přání. V odpověď se mu však nedostalo jediného znamení. Vyčkával, snažil se nedat najevo netrpělivost, ale neměl nejmenší chuť strávit noc na nejvyšších štítech hor. Všude byl klid, až nakonec viděl, jak se od moře valí kouřná mlha. Po chvilce nerozhodnosti váhavě vodopád opustil a začal sestupovat podél řeky. Byl už na nižších svazích, kdy tu náhle mlha klesla a úplně ho pohltila.

Odhodlaně kráčel dál, nedaleko slyšel řeku řinoucí se proudem, podivný zvuk, tlumený mlhou, která ho obklopovala. Na vzdálenost jednoho *fertah*, asi tři metrů, halila mlha úplně všechno, a tak musel neustále hledět na zemi bezprostředně pod nohama.

Nyní sestoupil na rovnou cestu na úpatí hor, po níž se dá doleva, pryč od řeky, kolem horského úpatí k domovu. Pocítil úlevu nad tím, že má přízračné mlžné vrcholky za sebou.

V mlze před ním se rozezněl vysokým pronikavým tónem ruční zvonek. Byl to ostrý zvuk, třebaže jej v přítmí tlumila mlha. Znepokojeně se zastavil.

Kousek před ním seděl v šeru u tyčícího se kmene stromu jakýsi stín. Ve vířivé mlze nezahlédl více než pouhý obrys.

Zvonek zazněl znovu.

„Kéž na tebe dnes bohové shlédnou, pastýři Nessáne,“ ozval se pronikavý a podivně monotónní hlas, který nezněl, zkraslen šerem, tak úplně lidsky.

Nessán přimhouřil oči, aby lépe viděl, a přitom pocítil stejné mrazení, jako když ho mlha zahalila poprvé.

„Kdo to mluví?“ odpověděl nevrle ve snaze zastřít nervozitu.

„Já,“ odpověděl týž hlas a skřehotavě se zasmál. Zvonek se opět pronikavě rozezněl. „*Salach! Salach!*“ Jak se k němu pastýř přibližoval, druhý ho těmito slovy automaticky varoval.

Nessán bezděčně ustoupil. „Jsi malomocný?“

Nepoznával člověka sedícího na kmeni stromu, protože byl od hlavy k patě zahalen šatem s kápí, pod nímž se nerýsovaly žádné tvary a nebyl vidět ani kousek těla, kromě jediného bílého – téměř sněhově bílého – pařátu, což byla ruka svírající zvoneček.

„Jsem,“ zněla odpověď. „Myslím, že mě znáš, Nessáne z Gabhlánu.“

Nessán váhal. Když si uvědomil, kdo je tím malomocným, ledová ruka strachu mu stiskla hrdlo. Kdo by neslyšel o Pánu průsmyků, jehož pravé jméno bylo symbolem teroru a hrůzy v okolních údolích?

„Znám tě, pane,“ zašeptal, „ale jak to, že znáš moje jméno?“

Zvuk, který se mu skrze mlhu vrátil, byl tentokrát zcela určitě uchechtnutí.

„Vím mnoho věcí, cožpak toto není má země a vy nejste moji lidé? Cožpak nevím, Nessáne, pastevče z Gabhlánu, proč jsi byl nahore na Vrcholu tří kotlin? Cožpak nevím, proč jsi volal temnou paní vodopádu, přestože to zakazují ti, co kážou novou víru?“

Nessán těžce polkl. „Jak to, že víš takové věci?“

Snažil se, aby to znělo jako obrana a žádost o vysvětlení, ale dosáhl pouze toho, že to vypadalo ustrašeně.

„Není třeba, abys tomu rozuměl, Nessáne.“

„Co ode mne chceš, pane? Ničím jsem ti neublížil.“

Tato odpověď vyvolala u sedící postavy další záchvat veselí.

Nessán se vzchopil. „Jak mám vědět, že víš skutečně to, co tvrdíš?“ Náhle našel potřebnou míru odvahy bránit se. „Říkáš, že víš, proč jsem byl v horách. Když člověk vidí muže sestupujícího z vrcholků, může důvody uhodnout každý.“

Zvonek se znovu rozezněl, jako by ho chtěl umlčet.

„Seděl jsem tady a čekal, až se budeš po této cestě vracet, pastevče.“ Hlas nabyl hrozivého podtónu. Proč jsi šel a obětoval temné paní vodopádu králíka? Povím ti to. Uplynulo deset let od té doby, co ses oženil se svou ženou Muirgen. Nedávno se ti narodilo dítě, ale narodilo se mrtvé. Porodní bába ti řekla, že nikdy nebudeš požehnan dítětem. Tvá žena Muirgen má ještě mléko, jež bylo určeno pro vaše mrtvé dítě. Muirgen je ve své touze po dítěti zoufalá, a když vidíš její toužení, když jsi svědkem jejího zoufalství, sám propadáš zoufalství.“

Nessán tam stál jako solný sloup a s rostoucím strachem naslouchal jeho výkladu. Sedící postava jako by mu četla všechny myšlenky.

„Minulý týden, pastýři, jsi se byl s Muirgen modlit v kapličce u brodu řeky Imigh. Žádal jsi hostujícího kněze, aby se u Krista a jeho svaté matky přimluvil. Věděl jsi, že tvé prosby a modlitby zůstanou bez odpovědi. Proto ses vrátil ke starým zvykům, ke staré víře. Šel jsi požádat Dub Essu, aby ti zaručila, že Muirgen bude mít jakýmsi zázrakem dítě.“

Nessán sklonil hlavu na prsa a ramena mu poklesla. Cítil se jako kluk přistížený při nějakém poklesku a očekávající nevyhnutelný trest.

„Jak... jak to všechno víš?“ To byl poslední pokus šeptem získat zpět něco ze své sebejistoty.

„Už jsem řekl, pastýři, že není třeba, abys tomu rozuměl. Jsem pánem těchto temných údolí a přízračných štítů. Jsem tu proto, abych ti řekl to, co potřebuješ znát. Vrať se domů. Uvidíš, že tvé prosby padly na úrodnou půdu. Přání tvé Muirgen je splněno.“

Nessán prudce vztyčil hlavu.

„Chceš říct...?“

„Jdi domů. Jdi do Gabhlánu. Na prahu svého domu najdeš malého chlapce. Neptej se, odkud nebo proč k vám přišel. Nikomu nevyprávěj, jak se k vám dostal. Od této chvíle to bude vaše dítě a dáte mu jméno Dioltas. Vychováš ho jako pastýře v těchto horách.“

Nessán rozpačitě sraštil čelo.

„Dioltas? Proč by se mělo nevinné dítě jmenovat ‚pomsta?‘“

„Neptej se, odkud a proč k vám přišlo,“ opakovala postava důrazně. „Budeš pod dohledem a každé porušení podmínek bude potrestáno. Je ti to jasné, pastýři?“

Nessán chvilku přemýšlel a pak opět sklonil hlavu na znamení, že souhlasí. Kdo je on, aby se mohl přít se starými bohy, kteří určitě vyslyšeli jeho prosby a poslali tohoto hrůzu budícího malomocného jako svého posla?

„Je mi to jasné,“ souhlasil klidně.

„Jdi tedy, ale o našem setkání nikomu neříkej. Zapomeň, že tvé prosby jsem vyslyšel já. Zapomeň že jsem to byl já, kdo ti věnoval tento dárek, ale prostě si pamatuj, že za něj vděčíš mně, že jsi mým dlužníkem a že tě mohu jednoho dne, který může, ale nemusí nadejít, požádat, aby to splatil jinou laskavostí. Do té doby – jdi! Jdi rychle!“

Nessán jen na okamžik zaváhal a postava zvedla ruku. Viděl mrtvé bílé maso a kostnatý prst, který ukazoval do šera na cestu před ním. Pastýř už neřekl ani slovo a odcházel od sedící postavy. Udělal tři čtyři kroky a jakýsi instinkt ho přiměl, aby se ohlédl do vířící mlhy. Zvedl se vánek a opar se brzy rozptýlil.

Stromy rozpoznal na první pohled, ale nikdo pod nimi nese-
děl. S ústy otevřenými se Nessán rychle rozhlížel kolem. Zdálo se, že je na cestě sám. Ucítil mrazivé tetelení na šiji. Otočil se a rychle kráčet po cestě k domovu; v ústech měl sucho, tvář mu žhnula a byla zpocená strachem, který se ho zmocnil.

„Bratře Eadulfe, král tě očekává.“

Capa, válečník a velitel tělesné stráže krále Mumanu, pozdravil těmito slovy saského mnicha, který vstoupil do předsálí králových pokojů ve starém paláci v Cashelu. Capa byl vysoký pohledný muž se světlými vlasy a modrýma očima, a úzký zlatý náhrdelník, odznak svého úřadu, nosil s bezděčnou pýchou. Avšak řeholníka, který se zarmoucenou tváří krácel přes přijímací sál, nepozdravil s obvyklým úsměvem. Stejně jako hodnostáři, kteří vestoje čekali, po jednom nebo ve skupinkách, až je král povolá. Bratra Eadulfa všichni znali, ale teď klopiли oči a nikdo se ho nepokoušel oslovit. Zdálo se, že Eadulf je příliš zabrán do myšlenek, než aby si jich všiml.

Capa došel k vysokým dubovým dveřím, diskrétně na ně zaklepal, a aniž by čekal na vyzvání, dveře otevřel.

„Jdi rovnou dál, bratře Eadulfe,“ vybídl ho mírně, jako by mu vyslovoval soustrast.

Bratr Eadulf překročil práh a tiše za sebou zavřel dveře.

Colgú, král Mumanu, mladý muž se zářivými rusými vlasy, stál před velkým krbem, v němž praskala hořící polena. Stál tam rozkročený, s rukama za zády. Tvář měl vážnou. Když bratr Eadulf vešel do místnosti, vyšel mu vstříc s rukama vztaženými ke stisku. Na bledé tváři byla patrna úzkost a zelené oči, jindy zpravidla sršící veselím, byly jako vyhaslé.

„Pojď dál, Eadulfe,“ řekl a oběma rukama se chopil Sasovy ruky. „Pojď, posaď se, nech té obřadnosti. Jak se daří mé sestře?“ Slova mu vycházela z úst jedním dechem.

Bratr Eadulf poněkud bezmocně pokrčil rameny a usedl na místo, které mu král nabídl.

„Díky Bohu, dnes poprvé pořádně usnula,“ řekl. „Popravdě řečeno, bál jsem se o její zdraví. Od té doby, co jsme se vrátili z Rath Raithlenu a před klášterem Finana Malomocného potkali tvého posla, nezamhouřila oči.“

Colgú si zhluboka povzdechl a klesl do křesla proti němu.

„Bojím se o ni. Má v povaze držet své city na uzdě. Snaží se je potlačit, protože nepovažuje za vhodné přiznat před ostatními, co skutečně cítí. Je to nepřirozené.“

„Toho se neobávej,“ řekl Eadulf. „Mezi námi, během několika posledních nocí si vyplakala oči, a věřím, že už nemá další slzy, které by mohla prolévat. Nezmiňuj se o tom před ní, jak říkáš, přeje si, aby ostatní věřili, že se ovládá.“

„I její vlastní bratr?“ podivil se Colgú. „Dobře, že neskrývá své city alespoň před tebou.“ Na okamžik se odmlčel a pak řekl rozmrzele: „Cítím, že vina za toto velké neštěstí, které postihlo náš dům, padá na mne.“

Eadulf tázavě pozvedl obočí. „Jakou vinu si přičítáš?“

„Cožpak jsem nepřesvědčoval Fidelmu, aby šla do Rath Raithlenu a nechala syna v péči chůvy Sárarit? Teď je Sárarit zavražděna a můj synovec Alchú byl unesen.“

Bratr Eadulf v odpověď zavrtěl hlavou. „Když jsi neměl tušení, že k tomu dojde, tak jakápak vina? Nevěděl jsi, stejně jako jsme to nevěděli my, co se v naší nepřítomnosti stane. Jak jsi mohl vědět, že náš syn – položil mírný důraz na přivlastňovací zájmeno, jako by chtěl Fidelminu bratra pokárat – bude unesen?“

Colgúovi jeho osobní trýzeň nerozmluvil. Dokonce ani nereagoval na jeho výtku, že přehlíží Eadulfovo postavení jakožto Alchúova otce.

„Říkáš, že Fidelma teď spí?“

Bratr Eadulf přisvědčil. „S pomocí uklidňujícího nápoje, který jsem připravil – odvaru z macešek, máty a konvalinek.“

„Já o apatykářském umění nic nevím, Eadulfe.“

Eadulf se ušklíbl. „Tu trochu léčebného umění, které ovládám, jsem se naučil na studiích v Tuaim Dreacain v království Breifne.“

Colgú se přiměl k pousmání. „Ach, ovšem. Zapomněl jsem, že jsi strávil jistou dobu na naší největší lékařské škole. Takže se stra spí? V jakém je rozpoložení?“

„Jak se dalo očekávat, je velice rozrušená a utrápená. Zpočátku jako by nemohla pochopit, co se stalo, ale v posledních

dvou dnech chodí po kraji a vyptává se všech lidí v okolí místa, kde byla Sárarit zavražděna a dítě uneseno. Vyptává se, ale nic nového se nedozvídá. Jako by se dítě a člověk, který ten zločin spáchal, propadli do země.“

„Opravdu je to zločin,“ souhlasil Colgú tiše.

Náhle vyskočil a vrátil se na místo ke krbu, kde se nacházel, když bratr Eadulf vstoupil – zády k ohni, rozkročený a s rukama za zády.

„Eadulfe,“ řekl po chvíli, jako by se rozmýšlel, co říct. „Poslal jsem pro tebe, protože jsem svolal osobní radu, své nejbližší rádce, abychom záležitost prodebatovali. Využil jsem vhodné chvíle, protože jsem cítil, že bude lepší probrat tu věc v nepřítomnosti mé sestry.“ Zaváhal. „Sestra je citově osobně vázaná. V posledních dnech jsem pozoroval, jak roztržitě přechází, vrhá se hned sem a hned zase tam, klade otázky, ale nezastaví se, aby o věcech přemýšlela, protože její srdce zachvátí panický strach o dítě.“

Bratr Eadulf si uvědomoval vzrůstající pocit viny. Po dva dny se snažil Fidelmu přesvědčit, aby se na chvíli zastavila a všechno uvážila. Ale pravdou je, jak řekl Colgú, že Fidelma jedná jako rozumu zbavená. Přesto řekl na její obhajobu: „Fidelma je vyškolená a má kvalifikaci *dálaigh*, Colgú. Víš, jaké se těší pověsti. Jestli nevyřeší tenhle hlavolam ona, kdo to dokáže?“

Král mávl rukou, zčásti na svou obhajobu, zčásti na souhlas s Eadulfovými slovy.

„Sestrin věhlas se rozšířil do všech pěti irských království právě proto, že dokáže mistrovsky vyšetřit všechna tajemství a záhady, které žádná jiná mysl vyřešit nedokázala. A tvé jméno, Eadulfe, je s touto pověstí pevně spjato. Teď je však řeč o jejím dítěti.“

„O našem dítěti,“ opravil ho bratr Eadulf důrazně.

„Samozřejmě. Ale matka – každá matka – prožívá emoce, které, když jde o její dítě, převáží nad chladnou logikou. Když chci vyslat muže, aby po dítěti pátrali, nezbyvá než spolehnout na tebe; ty musíš zjistit, které dětské oblečení zmizelo, abychom měli představu, co Sárarit dítěti oblékla, než s ním vyrazila do noci. Fidelma se nepřiměje k tomu, aby prohlížela oblečky a zjišťovala, který chybí.“

Eadulf dal mlčky najevo, že má Colgú pravdu. Musí prohlédnout tu truhličku, v níž je uloženo oblečení malého Alchúa, a pokusit se rozpomenout, co všechno tam bylo, aby odhadl, do čeho

ho mohla Sárait toho večera obléknout. Fidelma byla na takovou práci příliš rozrušená,

„Podívej, Eadulfe,“ pokračoval Colgú, „ty jsi otcem dítěte, to je pravda. Ale muž je chladnokrevnější než žena, a ty obzvláště, Eadulfe, neboť po celou dobu, co tě znám, jsi vždycky jako skála v rozbouřeném moři. Vyrovnaný a schopný se ovládat.“

Bratr Eadulf si zhluboka povzdechl. Nepovažoval se za člověka chladnokrevného a vyrovnaného, ale musel souhlasit s mladým králem, že v posledních dnech u Fidelmy obavy převážily nad profesionálním výcvikem objektivního vyšetřovatele záhad. Nicméně jeho vlastní citová vazba na Fidelmu v něm vyvolávala pocit, jako by ji tím, že s Colgúem souhlasí, zrazoval.

„Co navrhuješ?“ zeptal se tiše.

„Aby se sešla má rada a my všichni – moji rádci, ty a já – se posadili a probrali všechno, co o případu víme. Především fakta. Dále pak, jaké možnosti máme zjistit, kdo je za zločin odpovědný. Ostatní čekají v pohotovosti před dveřmi. Souhlasíš s tímto postupem, Eadulfe?“

Bratr Eadulf chvíli uvažoval a pak pokrčil rameny.

„Nemůžeme pokračovat bez plánu,“ souhlasil. „A taky nemůžeme nedělat vůbec nic. Takže tvůj návrh je pro mne přijatelný.“

Colgú se bez dalších slov otočil a sáhl po malém stříbrném zvonku. Ještě nedozněl, a už se otevřely dveře a dovnitř vešlo několik mužů. Eadulf povstal, neboť přestože byl manželem Colgúovy sestry, v království Muman měl postavení cizince, sice významného, ale nicméně pocházejícího z jiné země – postavení hosta ze země Jižního lidu, jednoho z království Anglů a Sasů.

Vstupovali podle hierarchického pořadí. Hezký mladý princ Finguine, Colgúův bratranec, volený následník trůnu čili předpokládaný králův nástupce. Za ním starší brehon Dathal, králův vrchní právní poradce, a s ním bard Cerball, studna veškerých dějin království a znalec všech rodokmenů, který nesl koženou mošnu. Další byl Ségdae, biskup z Imleachu, *combard* čili nástupce blahoslaveného Ailbeho, který jako první přinesl do Mumanu křesťanství. Za ním kráček Capa, hlava cashelských válečníků a zároveň velitel královy elitní osobní stráže, jejíž členové se poznali podle úzkého zlatého náhrdelníku či límce, který nosili kolem krku. Kromě toho byl Capa švagrem zavražděné chůvy Sárait. Toto byli Colgúovi nejbližší rádci ve správních záležitostech největšího z pěti irských království.

Colgú šel ke kulatému dubovému stolu na druhém konci komnaty a posadil se.

„Nebudeme dbát na obřadnost. Posadte se a pohovořme si jako rovní s rovnými, protože v této radě si jsou všichni rovní. Eadulfe, sedni si vedle mne, tady po mé levici.“

Eadulf utajil své překvapení nad tímto důvěrným gestem před členy královské rady. Zdálo se však, že nikdo není ani pohoršen, ani vyveden z míry poctou prokázanou cizinci. Popravdě řečeno, byla to Eadulfova vlastní nejistota, která udržovala v jeho mysli vědomí, že je cizincem. Koneckonců, ačkoli byl otcem Fidelmina syna, byl pouhým *fer comtha*, nikoli plnoprávným manželem. Manželské zákony v pěti irských královstvích byly složité a existovalo několik výkladů toho, co se považuje za řádné manželství. Ve skutečnosti existovalo devět typů svazku; postavení a práva manžela a jeho ženy byly mezi Eadulfem a Fidelmou definovány podle zákona *Chin Lánamnus* – bylo to stále ještě manželství na zkoušku na období jednoho roku a jednoho dne. Po této době, pokud je manželství neúspěšné, mohou se obě strany vydat každá svou vlastní cestou, aniž by musely platit pokutu nebo čelit výčitkám. Eadulf si byl dobře vědom dočasné povahy svého postavení.

Členové rady zaujali místa kolem stolu a rozhostilo se nepohodlné ticho, dokud Colgú nepromluvil, když se předtím rozhlédl a ujistil se, že všichni jsou usazeni.

„Všichni víte, proč jsem vás svolal. Začneme zaznamenáním faktů, tak jak je známe.“

Cerball, bard a kronikář, si hned odkašlal. „Fakta jsou prostá. Chůva Sárarit byla zavražděna a dítě, svěřené do její péče, bylo uneseno. Dítětem je malý Alchú, syn Fidelmy z Cashelu a Eadulfa ze Seaxmund's Ham, cizince v tomto království. K této strašné události došlo před čtyřmi dny.“

Rozhostilo se ticho.

„A teď tato fakta shrňme,“ řekl Colgú. „Sárarit pracovala jako chůva v tomto paláci v Cashelu téměř šest měsíců. Má sestra si ji vybrala, když potřebovala po narození dítěte kojnou. Je to tak, Eadulfe?“

Eadulf, překvapen tím, že byl osloven na schůzce královny rady, zvedl oči. Když Colgú správně vytušil důvod Sasova váhání, povzbudivě se na něho usmál.

„Máš svolení kdykoliv během tohoto zasedání svobodně promluvit,“ dodal.

Eadulf pokýval hlavou. „Je to tak. Oba dva, Fidelma i já, jsme ji považovali za dobrou chůvu. Fidelma jí důvěřovala do té míry, že z ní udělala kojnou našeho chlapce. Když jsme byli požádáni, abychom se vydali do Rath Raithlenu, svěřili jsme Alchúa bez obav do její péče.“

Colgú pohlédl na Capu. „Sárait byla sestrou tvé ženy, Capo. Chceš k tomu něco dodat?“

Velitel válečníků si odhrnul poněkud zbytečným gestem světlé vlasy z čela a opřel se o opěradlo židle. Modré oči byly pronikavé a vážné. Nyní se zachmuřil.

„Sárait byla hezká, zralá žena,“ řekl zvolna, neboť zjevně hledal vhodná slova. „Nebyla lehkovážná ani nedbalá, a brala svoji odpovědnost vážně. Byla to vdova. Její manžel Callada byl válečníkem, který položil život při obraně království proti Ui Fidgente v bitvě u Cnoc Áine. Za její poctivost se mohu zaručit. Měla jedinou příbuznou a tou byla její sestra Gobnat, která, jak zde všichni vědí, je mojí ženou. Bydlíme dole v obci pod Skalou. Jak řekl bratr Eadulf, Sárait sloužila v paláci. Její vlastní dítě zemřelo a tak ji paní Fidelma přijala jako kojnou k jejich dítěti.“

Colgú se rozhlédl kolem stolu. „Když mi oznámili, že bylo nalezeno mrtvé tělo Sárait, žádal jsem, aby předložili fakta. A dozvěděl jsem se, že do pevnosti přišlo nějaké dítě se vzkazem pro Sárait. Vzkaz měl působit dojmem, že jej posílá její sestra Gobnat, která žádá, aby k ní okamžitě přišla.“

„Existuje nějaký důvod, proč chtěla Gobnat vidět sestru tak naléhavě?“ zasáhl brehon Dathal. Starý soudce byl pedant a bral svou roli velice vážně.

„Důvody nikdo nezná,“ odpověděl Colgú. „Předpokládáme, že když Sárait nenašla nikoho, kdo by dítě pohlídal, nezbývalo nic jiného, než je na odchodu z pevnosti vzít s sebou. A stejně tak předpokládáme, že když vzkaz dostala, měla skutečně v úmyslu jít do městečka za Gobnat. Avšak asi o hodinu později našel drvoštěp Conchoille cestou domů v lese za městečkem její mrtvolu. Po dítěti nebylo vidu ani slechu.“

Nikdo nepromluvil. Všechna tato fakta slyšeli už předtím.

„Kvůli zápisu, Capo, pověz, co řekla k tomu, že Sárait pozvala, tvoje žena?“ navázal brehon Dathal.

„To, že žádný takový vzkaz své sestře neposlala. Ani ona, ani já jsme nic nevěděli, dokud jsme se nedoslechli o Sáraitině smrti,“ odpověděl Capa bez váhání.

„Jak ses to dozvěděl?“ zeptal se starý soudce.

„Poprvé jsme se Gobnat i já dozvěděli, že se něco stalo, když u nás kolem půlnoci zaklepal drvoštěp Conchoille a řekl, že našel mrtvou Sárarit. Vydal jsem se s ním na to místo, ale nejdříve jsem poslal vzkaz do pevnosti a zburcoval strážce. Teprve později jsem se dozvěděl, že Sárarit odešla z paláce i s Alchúem.“

„A co to bylo za dítě, které přineslo do pevnosti vzkaz, jímž mělo vzbudit dojem, že je posílá tvoje žena?“ vyptával se brehon Dathal.

Capa zvedl ruce gestem, jímž dával najevo, že nemá tušení.

„Dosud jsme nezjistili, co to bylo za dítě, a dotazy v obci ani v nejbližším okolí nám nepomohly takové dítě vypátrat.“

„Jisté strážný, který dítě vpouštěl dovnitř ...“ nakouzl Eadulf. Capa zavrtěl hlavou.

„Strážný si pamatuje pouze tolik, že k bráně přišlo malé dítě v šedém vlněném šatu s kápí vytaženou téměř po mnišském způsobu. Ukázalo se, že je němé, neboť strážnému podalo kousek stromové kůry, na níž bylo napsáno: ‚Jdu za Sárarit.‘ Strážný by nemohl přísahat na žádný výrazný rys, kromě toho, že to dítě bylo robustní a chodilo nějak podivně.“

„Najít takové dítě není dozajista těžké,“ mínil brehon Dathal.

„Ale přesto,“ opakoval Capa, „jsme je nenašli.“

„A ten kousek stromové kůry?“ zajímal se Eadulf. „Zachoval se?“

„Nikoli.“

Eadulf s povzdechem potřásl hlavou. To všechno pouze potvrzovalo vše, co už věděl.

„To všechno se událo večer?“ ptal se Cerball, který dělal zápis.

„Byla už tma, neboť slunce teď, po svátku Samhain, zapadá brzy,“ odpověděl Capa.

„Vinu můžeme připsat Sárarit, která zřejmě nepřemýšlela, když vzala dítě zpod ochrany paláce ven do zimní noci.“

Takto se vyjádřil brehon Dathal, starý soudce. Pokud jde o zákony, byl to puntičkář, a říkalo se o něm, že občas nemá sebelepší pochopení pro lidskou slabost.

Biskup Ségdae, nejstarší biskup a opat království, cosi odbroukl a znělo to podezřele ironicky.

„V takové situaci, když Sárarit dostává naléhavý vzkaz od sestry, nebo se to alespoň domnívá, a nemůže najít nikoho, kdo by se o dítě postaral, je přirozené, že vezme dítě s sebou,“ řekl důrazně.

Eadulf už věděl, že mezi oběma staršími muži panuje jistá rivalita. Oba těšilo vítězit nad tím druhým.

„Tak dobrá,“ zabručel Colgú, „oba máte pravdu, ale Sárarit za chybu zaplatila životem.“

„A co ten drvoštěp, který našel její tělo?“ zeptal se Eadulf.

„Conchoille? Je známo, že to je muž oddaný Cashelu,“ řekl okamžitě Capa. „Bojoval také proti Uí Fidgente u Cnoc Áine.“

„Ale přesto ho můžeme vyslechnout,“ mínil biskup Séгдаe.

„Brehon Dathal to už udělal,“ odpověděl Colgú. Dathal jako vrchní brehon skutečně vyslechl všechny, kdo měli s případem něco společného, počínaje strážným, který pustil dětského posla do pevnosti, až po Sáraritinu sestru Gobnat.

„Přes to všechno, při veškeré úctě k brehonovi Dathalovi,“ odpověděl biskup Séгдаe jizlivě, „si tato rada potřebuje být jista fakty. Proto jsem skutečně poslal pro Capovu manželku Gobnat, pro Conchoilla a pro strážného, který, obávám se, nemůže k tomu, co zde bylo řečeno, už nic dodat. Ale všichni čekají venku. Myslím, že bychom měli vyslechnout jejich příběhy, neboť nám událost vyličí vlastními slovy.“

Brehon Dathal byl viditelně podrážděný.

„Mrhání časem. Mohu vám říct přesně, jaké bude jejich svědectví.“

„To není totéž, jako když si je poslechneme na vlastní uši,“ opáčil biskup Séгдаe. „Jen tak si můžeme být jisti, že jejich slova nejsou zkreslená.“

Brehon Dathal sraštil obočí.

„Naznačuješ snad...?“ spustil výhruzně.

„Nedávno se konal výslech v Lios Mhór,“ přerušil ho biskup Séгдаe mírně a jakoby v zamyšlení hleděl ke stropu, „a soudce tam nějaký důkaz špatně pochopil a vynesl nesprávný rozsudek. Postižený se odvolal a soudce musel platit odškodné...“

Eadulf věděl, že proti rozsudku brehonů se lze odvolat. Pokud se ukáže, že soudce byl zaujatý, podplacený nebo vynesl rozsudek v rozporu s pravdou – netýká se situace, kdy se dopustil přirozeného omylu – pak může být zbaven úřadu a své ceny cti. V jiných případech se pokuty vymáhají podle rozsahu omylu a jeho povahy.

Brehon Dathal zrudl a hněvivě brblal, jak se pokoušel najít v odpověď vhodná slova.

„V určitém stadiu bychom měli tato svědectví úředně zaznamenat,“ řekl Colgú, který se pokoušel upokojit brehonovu zraněnou pýchu. „Nejlepší asi bude, když si ty svědky poslechneme hned. Cerball jejich výpovědi zapíše.“

„Přišel jsem připraven a přinesl si své pomůcky, pane,“ řekl bard a vyndal z kožené mošny několik psacích tabulek a dřevěné rámečky, v nichž byl měkký jíl a pisátko.

Brehon Dathal vrhl na biskupa Ségdae nenávidný pohled a pak řekl: „Každopádně vyslechneme ty svědky jednoho po druhém. A začneme strážným.“

Capa tázavě pohlédl na Colgúa a král lehce pokývl hlavou. Nemělo smysl dál starého soudce rozčilovat.

O chvílku později uvedl Capa válečníka střední výšky s vlasy pískové barvy. Zůstal stát, obrácen tváří ke stolu, a tvářil se netěčně.

„Tvé jméno, válečníku?“ žádal brehon Dathal.

„Caol, můj pane. Patnáct let ve službě králů Mumanu.“

„Vidím, Caole, že nosíš zlatý náhrdelník příslušníka elitní tělesné stráže Cashelu,“ řekl Colgú.

Válečník si nebyl jistý, je-li to otázka či prosté konstatování faktu, neboť jeho odznak byl dobře viditelný.

„Ano, pane,“ odpověděl.

„Slyšeli jsme, Caole, že jsi byl toho dne, kdy byla zabita Sárait, na stráži.“

„Držel jsem stráž u hlavní brány, pane.“

„Pověz nám vlastními slovy, co se událo.“

„Právě když se setmělo, pozdě odpoledne, přišlo k bráně nějaké dítě. Nepoznal jsem je, protože byla tma, a ani potom ve svitu pochodně u brány, protože bylo oblečeno tak, že oblečení zakrývalo jeho tvář. Pochybuji však, že bych ho viděl někdy předtím.“

Eadulf svrástil čelo. „Říkáš ‚ho‘. Jsi si jistý pohlavím dítěte? V tom případě jsi podle všeho viděl dost, abys řekl, jestli to byl chlapec nebo děvče?“

Válečník na něho pohlédl a chvíli váhal, než odpověděl.

„Tak mluv, člověče,“ vyjel na něho brehon Dathal.

„To dítě bylo zahaleno od hlavy až k patě a přes hlavu mělo kápi. Přesto bych řekl, že to byl chlapec.“

„Proč to? A proč, když jsi neviděl jeho tvář ani tělo, pochybuješ, že bys ho viděl už někdy předtím?“ řekl brehon Dathal jízlivě.

„Stejná odpověď na obě otázky. Dítě, navzdory tomu oblečení, mi připadalo takové podsadité a mělo zvláštní koléřavou chůzi. Myslím si, že žádné děvče by nebylo takhle robustní, a že dítě takové postavy a takové chůze bych, kdybych je vídal v městečku nebo v paláci, poznal. Z toho usuzuji, že to dítě nebylo zdejší.“

Brehon Dathal podrážděně popotáhl.

„Sluší se vypovídat pouze fakta,“ napomenul válečníka. „Tohle je spekulace.“

„To nevadí,“ zasáhl biskup Ségdae s úsměvem. „Je to logický úsudek, který se nabízí.“

„Řekl jsi Capovi, že to dítě bylo němé,“ pokračoval brehon Dathal a v jeho hlase byla teď ironie. „Jak jsi došel k tomuto závěru? Další spekulace?“

„To je prosté, učený brehone. To dítě nemluvílo, pouze mi podalo kousek březové kůry, na níž bylo napsáno: ‚Jdu za Sárarit.‘ Dítě dávalo různými posunky a bručivými zvuky najevo, že neumí mluvit. Vysvětlil jsem mu, jak najde její komnatu.“

„A ten kousek kůry sis neponechal?“ zeptal se Eadulf.

Válečník zavrtěl hlavou. „Neměl jsem k tomu žádný důvod.“

„Jakým písmem byl vzkaz napsaný?“

Válečník vypadal překvapeně.

„Byl napsaný postaru, písmem, jemuž říkáte ogham, nebo novým písmem?“ vysvětlil mu svou otázku Eadulf.

„Já ogham číst neumím,“ odpověděl válečník. „Ale číst mě naučili mniši v Lios Mhór. Vzkaz byl psaný novým písmem, které se teď učíme, a to písmo bylo dobře čitelné.“

„Co bylo dál?“ ptal se brehon Dathal.

„Za chvíli se dítě vrátilo, odcházelo bránou a ani mi neodpovědělo na pozdrav, z čehož jsem usoudil, že je nejenom němé, ale ani neslyší. Zmizelo ve večerní tmě a tehdy jsem předpokládal, že míří z kopce dolů do osady. Netrvalo dlouho a bránou proběhla Sárarit s dítětem v náruči; řekla mi, že sestra naléhavě žádá, aby k ní přišla, a kdyby se po ní nebo po dítěti někdo sháněl, že se brzy vrátí. Řekla mi, že v paláci není nikdo, komu by mohla dítě svěřit, a proto je bere s sebou. To je všechno, co jsem o té záležitosti věděl až do chvíle, kdy na Capův příkaz přiběhl někdo z vesnice a řekl mi, že Sárarit byla nalezena mrtvá.“

„Kdy to bylo?“ zeptal se Eadulf.

„Před koncem mé služby, krátce před půlnocí.“

„Sárait ti přece řekla, že se brzy vrátí, ale do půlnoci se neukázala. Neměl jsi o ni strach?“

Caol zavrtěl hlavou. „Řekla mi, že jde navštívit sestru. Gobnat každý zná. Její manžel stojí před tebou, je velitelem královské gardy. Capa by se postaral, aby se bezpečně vrátila do paláce.“

Rozhostilo se ticho. Pak Colgú válečníka propustil a obrátil se na Capu.

„Pozvi teď dovnitř svou ženu.“

Na ženě, která vstoupila do komnaty, byl trochu patrný strach ze shromážděných mužů. Byla to přitažlivá žena, třebaže žádná krasavice. Na to měla rysy trochu moc ostré a hranaté. Eadulf v sestře rozpoznal určitou podobu se Sárait. Gobnatina tvář však vyzařovala jistou sílu, téměř vzdor, vlastnosti, které nebohá kojná neměla. Eadulf si pomyslel, že Sárait byla mírnější, zatímco Gobnat měla ústa pevně sevřená. Vyměnila si s manželem rychlý pohled, jako by hledala posilu, pak zůstala poněkud strnule stát.

„Nebuď nervózní, Gobnat,“ pousmál se na ni Colgú. „Všechny nás znáš a v posledních dnech jsme s tebou jeden po druhém mluvili. A stejně tak víš, že všichni sdílíme tvůj zármutek nad sestřinou smrtí.“

Žena se zhoupla v kolenou, jako by dělala pukrle.

„Ano, pane, děkuji ti.“

Brehon Dathal byl přísnější než král.

„Chceme uvést jako důkaz to, co víš o událostech spjatých se smrtí Sárait. Údajně měla od tebe dostat vzkaz se žádostí, aby k tobě přišla v naléhavé záležitosti. Protože nenašla nikoho, komu by dítě svěřila, vzala je s sebou a šla tě navštívit.“

Gobnat zavrtěla hlavou. „Tak to nebylo, pane. Nevím nic víc, než že drvoštěp Conchoille přišel k mým dveřím a řekl, že našel sestřino tělo,“ řekla zlomeným hlasem. „Nemohla jsem tomu uvěřit, vždyť bydlela a pracovala tady paláci. Conchoille řekl, že ji našel v lese mimo vesnici. Můj muž poslal vzkaz do paláce a šel s Conchoillem na místo, kde tělo leželo. Společně je přinesli do našeho domu.“

„Takže ty jsi sestře toho večera neposlala žádný vzkaz, aby za tebou co nejrychleji přišla?“ zeptal se biskup Ségdae laskavějším hlasem, než brehon Dathal.

„Ne, žádný vzkaz jsem neposílala.“

„Říkáš, že jsi neposlala vzkaz po nějakém dítěti?“ naléhal brehon Dathal, aby nezůstal stranou.

„Jak jsem už řekla, neposlala.“ Gobnat stála a lomila rukama, zřejmě rozčilená tónem starého soudce.

„Neznáš nějaké takové dítě, jaké prý doručilo vzkaz Sárarit?“ Brehon Dathal chtěl zřejmě případ rozvést.

„Nepatričná otázka,“ utrl se biskup Ségdæ. „Svědkyňe nebyla u toho, když Caol dítě popisoval.“

Brehon Dathal zčervenal a Colgú rychle zasáhl, aby udržel klid.

„Toto není zasedání soudního dvora, nemusíme být tak formální. Nicméně se domnívám, že můžeme přijmout čestné slovo Gobnat, že své sestře tehdy žádný vzkaz neposlala.“

„Kdy jsi dostala zprávu o tom, že se našlo tělo tvé sestry?“ zeptal se Eadulf.

„Můj manžel a já jsme se chystali na lože. Bylo to těsně před půlnocí.“

„A tvůj manžel byl s tebou odkdy?“ zeptal se brehon Dathal. Než Gobnat odpověděla, svraštila čelo.

„Vrátil se z paláce na večeri. To bylo pár hodin po setmění. Pojedli jsme, trochu pohovořili a jak už jsem řekla, chystali jsme se na lože.“

Biskup Ségdæ chápavě pokyvoval hlavou.

„Je to tak, jak řekl Capa,“ řekl vážně ve prospěch brehona Dathala. Pak se obrátil k válečníkovi. „Předpokládám, že jsi se vyptával v celém městečku a v okolí, jestli někdo podle Caolova popisu dítě poznává?“

„To bylo to první, co mě napadlo, pane,“ odpověděl Capa.

„V tom případě,“ zasáhl Colgú, „je to vše, Gobnat. Dík za to, že jsi přišla.“ Pohlédl na Capu. „Můžeš teď uvést Conchoilla?“

Drvoštěp, který vešel a zůstal před nimi stát, byl neurčitého věku, nebyl mladý ani starý. Pod koženou kazajkou byl svalnatý a jeho čistá pokožka oříškové barvy svědčila o tom, že tráví čas pod širým nebem. Tváří v tvář významným mužům království nedával najevo žádnou bázeň.

„Chceme pouze zaznamenat okolnosti, za nichž jsi našel Sáraritino tělo,“ řekl Colgú.

Muž zkrížil ruce na široké hrudi a zamyšleně na ně hleděl.

„Převyprávěl jsem to už několikrát.“

Brehon Dathal hněvivě svraštil čelo a už otevíral ústa, když ho biskup Ségdæ předešel.

„Vyhov nám a řekni to ještě jednou, a my se vynasnažíme, aby to bylo naposledy.“

Conchoille lhostejně pokrčil rameny. „Moc toho není. Kácel jsem stromy poblíž místa zvaného tvrz svárů, to je na jih odtud –“

„Známe to místo, Conchoille,“ vyštěkl brehon Dathal popuzeně. „Je odtud vzdálené něco přes míli.“

„Skončil jsem denní práci,“ pokračoval drvoštěp nevzrušeně. „Než jsem to tam uklidil, setmělo se a já se vydal do vsi.“

Brehon Dathal se k němu rychle naklonil. „V této roční době se stmívá už v pozdním odpoledni. Slyšeli jsme, že jsi na dveře chalupy, kde bydlí Capa a Gobnat, zaklepal se zprávou o svém objevu až krátce před půlnocí. Takže když odhadneme čas, kdy jsi skončil práci a zamířil do vesnice, a čas, který jsi podle všeho strávil na místě, kde jsi našel tělo, řekl bych, že i pomalý chodec by na Capovy dveře zaklepal o hezkých pár hodin dříve, než jsi to učinil ty. Čím tento nepoměr vysvětlíš?“

Conchoille hleděl zmateně na starého soudce. „Takovým velkým slovům nerozumím. Nemohli byste mě nechat vyprávět to po svém?“

Brehon Dathal hleděl pohoršeně na odmlouvajícího muže. Colgú se rozhodl opět jednou zasáhnout.

„Máme zájem na zjištění pravdy, ale otázku brehona Dathala chápu. Proč ti trvalo tak dlouho, než jsi došel z místa, kde jsi pracoval, a z místa, kde jsi našel tělo, do Capova domu?“

„Při cestě, než vkročíte do tmavého lesa, stojí Ferlogův hostinec. Už dlouho nemám ženu. A tak je mým zvykem na konci dne, pokud pracuji někde poblíž, se po práci najíst a napít ve Ferlogově hostinci. Takže jsem se najedl, popovídal jsem si s Ferlogou a pokračoval v cestě do obce. Tohle jsem vyprávěl už i předtím.“ Pohlédl významně na brehona Dathala.

„Jen pokračuj,“ vyzval ho Colgú.

„Cesta v místech, kam nedopadá světlo lucerny, která osvětluje vývěsní štít Ferlogova hostince, je tmavá, hlavně když v lese fouká vítr.“

„Tys neměl vlastní lucernu?“ tázal se brehon Dathal pedanticky.

Drvoštěp se zatvářil dotčeně. „Jenom hlupák by v této době šel do lesa bez lucerny. Nezapomínej, že je tam spousta vlků, kteří se potulují po lese.“

„Chtěl jsem jen, aby to bylo v zápise jasné,“ utrl se na něho brehon Dathal na svou obhajobu.

„Měl jsem lucernu a byla zapálená,“ opáčil Conchoille vážně. „Blížil jsem se k obci, když jsem cestou o něco zakopl. Zvedl jsem lucernu a viděl jsem, že je to vlněný šál. Vlnák dobré jakosti, tak jsem se sklonil a zvedl jej. To první, čeho jsem si všiml, bylo to, že je od krve. Potom okraj světelného kruhu od mé lucerny znamenal na zemi cosi bílého. Byla to paže. Když jsem pak pokročil blíž, uviděl jsem tělo... byla to Sárarit. A byla mrtvá.“

„Věděl jsi, že je to Sárarit?“ ptal se biskup Ségdae.

Conchoille si z hloubi duše povzdechl. „Sárarit znali v městečku všichni. Byla to půvabná a milá žena, a vdova. Mnozí mužové, když na ni pohlédli, začali počítat, kolik by si mohli dovolit vydat na *coibche*.“

Coibche je hlavní dar, který platí budoucí manžel rodině nevěsty. Po roce musí nevěstin otec dát jednu třetinu dceři, která si ji ponechá jako osobní vlastnictví.

„Poznal jsi, jakým způsobem zemřela?“ zeptal se Eadulf.

„V té chvíli ne. Viděl jsem pouze, že má na hlavě krev.“

„Co jsi dělal potom?“ ptal se brehon Dathal.

„Běžel jsem do obce a vyvolal poplach. Šel jsem rovnou do Capova domu. Věděl jsem, že je manželem Gobnat, sestry Sárarit. Capa své ženě přikázal, aby zůstala doma, a vydal se na to místo se mnou. Cestou jsme potkali někoho, kdo mířil do paláce, a tak mu Capa řekl, aby vyburcoval strážce. Pak jsme s Capou odnesli tělo do jeho chalupy. Teprve na světle v chalupě jsme viděli, že má rozbitou hlavu a několik bodných ran v hrudi. Později, když přišel Caol a strážní, jsme se dozvěděli, že Sárarit odešla z pevností i s dítětem, s Alchúem. Vrátili jsme se do lesa a prohledávali jej, ale po dítěti nebylo ani stopy.“

Capa pomalu souhlasně přikyvoval.

„Je to pravda,“ vstoupil do hovoru. „Neměl jsem tušení, že dítě zmizelo, dokud mi to Caol neřekl. Připojilo se k nám několik sousedů, kteří slyšeli pozdvižení. Bylo jasné, že Sárarit nezabila v lese divoká zvěř, což jsme si původně mysleli, když nám Conchoille řekl, kde našel její tělo. Jak řekl, vrátili jsme se na místo a s lucernami to místo prohledávali, ale po dítěti nebylo ani stopy. Dali jsme se znovu do hledání, když se rozednilo, ale ani tentokrát jsme nic nenašli. Příštího dne byli vysláni muži, aby

novinu rozhlásili – na východ ke Gabránovi, na jih do Lios Mhór, na západ do Cnoc Loinge a na sever k Durlasu.“

Bratr Eadulf seděl s hlavou skloněnou a naslouchal výpovědím, které v posledních dvou dnech už všechny zazněly v emotivních výměnách názorů s Fideimou. Teď však pocítil jisté uvolnění, jako by fakta slyšel poprvé. Něco ho napadlo.

„Ty jsi říkal, Conchoille, že jsi pracoval jižně od městečka?“

„Ano.“

„A na tělo Sárait jsi narazil na kraji lesa jižně od něho, když jsi se tam vracel?“

„Tak jsem to řekl.“

Bratr Eadulf si přemýšlivě třel bradu.

„Co je, Eadulfe?“ zeptal se Colgú.

„Mohu potvrdit, že nás Conchoille vedl na to místo po cestě, vedoucí na jih od městečka,“ vložil se do hovoru Capa a zvědavě se na Sasa díval.

„Zdá se, že přehlízíme podivuhodnou záhadu,“ řekl Eadulf zvolna.

„Nevidím –“ spustil brehon Dathal přespriliš horlivě.

„Tato pevnost stojí na sever od vesnice, je to tak? Vyjdete branou, tak jak to udělala Sárait s dítětem, a sestupujete dolů po cestě, vedoucí k městečku; ona však byla nalezena na jih od obce, na cestě, vedoucí na druhou stranu.“

Brehon Dathal netrpělivě vydechl. „O co ti jde?“

Na to promluvil Finguine, který v radě dosud mlčel. V jeho hlase znělo překvapení.

„Chápu, o co se jedná. Sárait byla naléhavě odvolána ke své sestře Gobnat. Gobnat žije v obci.“

„Ale Gobnat říká, že ji nezvala,“ zdůraznil brehon Dathal.

„To je pravda. Ale to přece Sárait nevěděla. Proč tedy prošla celou obcí a byla nalezena mrtva až v lese za ní? Proč nesla dítě tak daleko? Kdo ji přesvědčil, aby sestřin dům minula?“

Rozhostilo se ticho. Pak se brehon Dathal usmál, jako by se to chystal vysvětlit hlupákovi.

„Buď k tomu byla nucena, anebo věděla, že vzkaz nepřišel od sestry.“

Eadulf se k němu ihned naklonil. „Říkáš, že Sárait strážnému lhala? Že ve skutečnosti šla na úplně jinou schůzku?“

„Předvolejte tu ženskou, Gobnat, znovu,“ zavelel brehon Dathal, zatímco ostatní problém vážili.

„Skončil jsi se mnou, pane?“ zeptal se Conchoille. Během jejich debaty trpělivě čekal.

„Můžeš počkat venku,“ řekl Colgú roztržitě. Do komnaty byla znovu uvedena Gobnat.

„Máme tady záhadu, s níž nám můžeš pomoci,“ začal brehon Dathal. „Říkáš, že jsi sestru do vašeho domu nepozvala?“

„Tak jest, pane,“ odpověděla rychle.

„A viděla jsi ji vůbec toho večera, prostě po setmění?“

„Nepozvala jsem ji.“

„Na to jsem se tě neptal. Viděla jsi ji?“

„Neviděla. Nejsme si se sestrou příliš blízké a nemohu říct, že by byla častým návštěvníkem našeho domu.“

Capa se na ni zamračil a teď ji přerušil.

„Milí pánové, už jsme zjistili, že moje žena pro sestru neposlala. Mohu to potvrdit.“

„Ale kdyby Sárarit věřila, že pro ni poslala Gobnat, šla by přece přímo k ní?“ tázal se Finguine.

Gobnat pokrčila lhostejně rameny.

„Kde se nachází váš dům?“ naléhal *tanist* Finguine.

„Všichni to vědí,“ odpověděla žena. „Na náměstí vedle kovárny.“

„Takže když se chce člověk dostat na cestu, která vede jižně k Ferlogovu hostinci a Rath na Drinne, znamená to, že musí projít osadou?“

„Samozřejmě, ale –“

„A právě tam jsme našli tvou sestru zavražděnou,“ řekl biskup Ségdae tiše a přes jeho tvář přelétl stín. Nebyla to otázka.

„Víš jistě, že tvoje sestra nepřišla toho večera do tvého domu ještě předtím, než se pustila po cestě dál?“ ptal se brehon Dathal. „Je možné, že tam mohla přijít a ani ty, ani Capa, pokud už byl doma, jste ji neslyšeli?“

„Nic takového. Capa ani já jsme až do příchodu Conchoilla neslyšeli vůbec nikoho.“

Capa vraštil čelo.

„Nechápu, proč se mé ženy vyptáváte, pánové. Pochybujete snad o pravdě toho, co ona a já –“

Tentokrát odpověděl bratr Eadulf.

„Učená *dálaigh* mi jednou řekla, že velký právnický myslitel, brehon Morann, soudil, že myšlenka je lidská zbraň, jejíž pomocí se zmocňujeme skutečnosti. Během těchto posledních dnů se snažíme nalézt fakta a nasloucháme jim, ale nepřemýšlíme

o nich. Byli jsme touto činností spoutáni, ale teď se naše myšlenky musí osvobodit, abychom našli skutečnost.“

Zatímco ostatní na něho zírali, jako by mluvil cizím jazykem, Colgú se ironicky ušklíbl.

„Přisahám, Eadulfe, že začínáš mluvit jako moje sestra.“

Eadulf se mdle usmál. „To je velká poklona, Colgú, protože jsem právě *dálaigh* citoval.“

„Ale pořád ještě nerozumím, co jsi tím chtěl říct, bratře Eadulfe.“

Eadulf se opřel a ruce položil dlaněmi na stůl před sebou.

„Měli bychom se pokusit nechat naše myšlenky plynout s těmi fakty, která máme k dispozici. Zamyslet se nad nimi a něco nás snad napadne. Některé vyřadíme a další nás třeba dovedou k novým faktům. Například, jestliže Sárarit odešla z pevnosti a odnesla s sebou Alchúa v domnění, že ji zve Gobnat, proč se tedy u Gobnat nezastavila... když mījela její dům? Ukazuje se, že místo toho osadu těsně minula a od sestřina domu pokračovala v další cestě.“

„Ale jak nám bylo řečeno, Gobnat ten vzkaz nikdy neposlala,“ připomněl brehon Dathal podrážděně.

„Takže co vedlo Sárarit k tomu, aby šla opačným směrem – ledaže věděla, že jí sestra žádný takový vzkaz neposlala, a ona Caolovi lhala? Pokud to bylo takto, s kým potom měla tu schůzku, a proč s sebou brala dítě?“

„Někdo ji k tomu mohl přinutit,“ mínil Capa.

„V kterém stadiu?“ ptal se Eadulf. „Dítě, které jí přineslo vzkaz, odešlo z paláce dříve než ona. Když odcházela, Caol nikoho, kdo by ji nutil, neviděl.“

„Někdo ji mohl nutit, když dorazila do městečka, a předtím než došla k našemu domu,“ navrhl Capa. „To je prosté vysvětlení.“

„Máš pravdu,“ souhlasil Eadulf. „Avšak v té hodině, i po setmění, by na hlavním náměstí byli přece ještě nějací lidé. Příležitostná lucerna by na ně posvítla. Takže kdyby ji někdo nutil, riskoval by, že ho někdo jiný uvidí.“

„Takové případy, že lidé riskují, se stávají,“ poznamenal biskup Ségdae.

„Zdůrazňuji to jako něco, o čem bychom měli přemýšlet,“ odpověděl Eadulf. „Vyslechli jsme fakta, a když o nich teď budeme přemýšlet, uvidíme před sebou cestu otázek, po níž musíme postupovat k pravdě.“

Brehon Dathal věnoval Eadulfovi pohrdavý pohled.

„A ty si o sobě myslíš, že jsi vyvolen k tomu, abys nás po této cestě vedl, Sase?“

„To bylo neslušné,“ vyjel na něho biskup Séгдаe. „Eadulf má jako otec ztraceného dítěte právo říct, co cítí.“

„Přesně tak jsem to myslel,“ opáčil brehon Dathal pohrdavě. „Protože je otcem, je citově zaslepen. Uvidí to, co chce vidět, a není třeba citovat názory brehona Moranna, aby se ospravedlnil. A totéž se týká Fidelmy. Ať si je třeba *dálaigh*, ale každý pokus vést vyšetřování únosu svého dítěte je předem odsouzen k neúspěchu. Tohoto případu se ujmu já.“

„To neuděláš.“

Slova byla pronesena tiše. Vysoká rusovlasá žena krátce před třicítkou vklouzla nepozorovaně do komnaty a stála tam, hledíc na brehona Dathala zelenýma očima, v nichž planul zvláštní oheň.

Eadulf spěšně vstal, jat obavami.

„Fidelmo!“

V prvních čtrnácti knihách o sestře Fidelmě jsem měl ve zvyku zařazovat historickou poznámku na úvod, protože jsem cítil, že většině čtenářů je prostředí této knižní řady z Irska sedmého století neznámé. Teď však myslím, že většina čtenářů, kteří sbírají knihy o Fidelmě, bude už historické pozadí znát, a tak je důležitý historický úvod nyní obsažen v samotném příběhu. Předmluvy zůstávají v předchozích vydáních, a najdete je také na webových stránkách www.sisterfidelma.com Mezinárodní společnosti sestry Fidelmy. Další informace lze najít v časopise *The Brehon*, který vychází třikrát do roka a členům společnosti je doručován bezplatně, ať žijí kdekoliv.

Stačí říct, že v knihách se přesně zrcadlí společnost, právní systém a keltská církev v Irsku sedmého století; některá fakta mohou čtenářům připadat stále ještě překvapivá, avšak tento systém skutečně existoval, jak je to doloženo v irských právních rukopisech a v rozsáhlé raně středověké literatuře.

Vzhledem k vytrvalým žádostem zůstávají součástí tohoto svazku i nadále průvodce výslovností, seznam hlavních postav a mapa Fidelmina světa.

Děj *Zvonu malomocného* následuje bezprostředně po událostech ve *Zlém úplňku*, a to v roce AD 667, v měsíci Cet Gaimred, což je první ze zimních měsíců, přibližně odpovídající dnešnímu měsíci listopadu.

PETER TREMAYNE
ZVON MALOMOCNĚHO

Z anglického originálu *The Leper's Bell*,
vydaného nakladatelstvím *Headline Book Publishing*, 2005,
přeložila Věra Štovičková-Heroldová

Typografie Vladimír Verner

Ilustrace na obálce Lee Gibbons

Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
v Praze roku 2008 jako svou 854. publikaci

Vydání první. AA 14,7. Stran 288

Odpovědná redaktorka Marie Válková

Vytiskla tiskárna Finidr, spol. s r. o.

Doporučená cena 268 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,

Praha 3, Víta Nejedlého 15

e-mail: info@ivysehrad.cz

www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7021-959-1